

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää

Hakija

Jari Valkama / Luonnontieteellinen keskusmuseo

Asia

Lupahakemus sääksen (*Pandion haliaetus*) pesinnän kuvaamiseen tutkimustarkoituksessa ajalla 15.3.2025– 15.9.2027 Ikaalisissa, Pomarkussa, Porissa, Mynämäellä ja Kankaanpäässä, Varsinais-Suomessa, Satakunnassa ja Pirkanmaalla.

Hakemus

Hakija hakee lupaa kuuden sääksen pesän livekameraseurantaan vuosina 15.3.2025– 15.9.2027. Kyseessä on jatkolupa aiemmille päätöksille VARELY/1199/2016, VARELY/809/2017, VARELY/183/2018 ja VARELY/26/2020. Hakija on raportoinut luvista lupaehtojen mukaisesti. Pesäkameroita on ollut vuosina 2016–2024, ja kuvattavien pesien määrä on vaihdellut vuosittain kahdesta viiteen. Kuvauksella on saatu tietoa mm. sääksen pesimämenestyksestä, lentokykyisiksi varttuneiden poikasten määrästä sekä heikkoon pesimämenestykseen johtaneista syistä.

Vuosille 2025–2027 haetaan lupaa kuuden sääksen pesän kuvaamiseen Ikaalisten Rapakonnevalla, Pomarkun Sarvinevalla, Porin Hallinkeitaalla, Porin Pitkäsuolla, Mynämäen Peurunrahkalla sekä Kankaanpään Isokeitaalla. Viisi ensimmäistä kohdetta ovat olleet kameraseurannassa jo muutaman vuoden, mutta kuudes kohde on uusi seurantapesä – tosin samalla suolla ollut toinen tekopesä oli kameraseurannassa vuodet 2016–2019. Kaikki mainitut pesät kuuluvat Luomuksen sääksiseurannan piiriin ja hakija toimii niiden pesätarkastajana lukuun ottamatta Peurunrahkaa. Pesien 1–5 seurantatiedot aiemmilta vuosilta on selostettu raportissa, joka on toimitettu Varsinais-Suomen ELY-keskukselle. Kameraseuranta vaatii myös maanomistajan luvan, joka on jo saatu / haetaan ennen seurannan aloittamista.

Kuvaushankkeen päämääränä on seurata sääksien pesintää lintujen saapumisesta aina niiden pesältä lähtöön saakka. Seurannan tärkeimmät tavoitteet ovat selvittää

- 1) Aikuisten sääksien synnyin- ja pesäpaikkauskollisuutta ja sääksien liikkumista pesien välillä.

- 2) Pesinnän eri vaiheiden tarkka seuraaminen: seurannan avulla saadaan tietoa emolintujen saapumisesta pesälle, muninnan aikataulusta, poikasten kuoriutumisaikakohdasta, poikastenlentokyvyn saavuttamisen ajankohdasta ja emojen ja poikasten reviiriltä lähdön aikataulusta.

- 3) Pesintöjen epäonnistumisten taustalla olevien syiden selvittäminen. Aiempien vuosien kameraseuranta on paljastanut, että seurannan avulla voidaan saada sellaista tietoa mm. pesintöjen epäonnistumisten syistä, jota ei perinteisellä, lähinnä yhteen rengastuskäyntiin perustuvalla seurannalla voida saada. Kuvauksen avulla on dokumentoitu useiden eri petolintujen aiheuttamia pesintöjen epäonnistumisia (merikotka, kanahaukka, huuhekaja ja korppi). Lisäksi kuvaus on osoittanut, että pesinnän osittainen tai täydellinen tuhoutuminen voi johtua huonoon aikaan sattuneesta rankkasateesta tai jommankumman emolinnun katoamisesta kesken pesinnän.

- 4) Sääksien saaliskalojen kirjaaminen. Kaikki pesälle tuodut saaliskalat kirjataan (tarkka aika, laji aina kun mahdollista, onko tuotu kokonainen kala vai vain osa siitä, toiko kalan koiras vai naaras) ja tiedot koostetaan yhteen pesimäkauden jälkeen.

Kuvattavien pesien sijainti on valittu niin, että ne ovat osa hyvin tunnettua sääksipopulaatiota, jonka lähes kaikki poikaset (ja osa emoista) on vuosittain merkitty lukurenkain, jotka ovat helposti tunnistettavissa kameran kuvista. Kamerapesien avulla saadaan tietoja sekä emojen liikkeistä alueen sisällä että myös alueella syntyneiden lintujen mahdollisesta rekrytoitumisesta populaatioon.

Pesäkameroiden tuottama kuva linkitetään Luomuksen verkkosivuille suuren yleisön nähtäville. Tällöin kamerat palvelevat myös ympäristövalistusta. Pesäpaikkojen tarkkaa sijaintia ei paljasteta.

Kevytrakenteinen, maastoutettu ja sääsuojattu kuvanjakojärjestelmä saa virtansa auringosta. Aurinkosähköjärjestelmä sisältää paneelit, lataussäätimen ja akuston (12V). Etähallittava järjestelmä kerää dataa ja välittää IP-kameran avulla kuvan reaaliaikaisesti mobiiliverkkoa pitkin kuvanjakopalvelimelle. Laitteistot asennetaan pesille ja testataan ennen sääksien saapumista maaliskuun loppupuoliskolla. Ne ovat täysin huoltovapaita eivätkä aiheuta tarvetta pesällä käynteihin pesinnän aikana. Ainut pesimäaikainen pesällä käynti tapahtuu heinäkuun alussa, jolloin poikaset rengastetaan. Tämän käynnin aikana myös kameralaitteisto huolletaan ja puhdistetaan, ja käynti kestää kokonaisuudessaan 30–45 minuuttia. Itse kuvaamisesta ei koidu haittaa linnuille eivätkä linnut häiriinny kamerasta ja muusta pesän lähellä olevasta laitteistosta (mm. aurinkopaneelit). Pesäkamerat sijaitsevat n. 1.2–1.5 metrin etäisyydellä pesän reunasta ja muu kalusto on n. 30 metrin etäisyydellä kamerasta. Aurinkopaneelit ovat mahdollisimman hyvällä suuntauksella etelään.

Määräykset, joita hakemus koskee

Sääksi on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan sääksen pesäkuvauksen toteuttamiseen hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

- 1 Lupa on voimassa 15.9.2027 asti.
- 2 Kuvauslupa koskee vain hakemuksessa määriteltäviä pesiä.
- 3 Kameralaitteistot tulee asentaa ja purkaa sääksen pesintäajan ulkopuolella (16.9.–31.3.).
- 4 Kuvaaminen ja laitteiston huolto eivät saa vaarantaa sääksien ja mahdollisesti kohteilla pesivien muiden rauhoitettujen lintujen pesintää missään vaiheessa. Mikäli kuvauksen havaitaan merkittävästi häiritsevän pesintää, tulee laitteisto poistaa viipymättä pesintää mahdollisimman vähän häiriten.
- 5 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava tai naamioitava siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä tai petoja pesän läheisyyteen. Kuvauskulmat tulee rajata siten, ettei paikka ole tunnistettavissa tai muuten tule julkiseksi.
- 6 Internetsivustoilla, joilla pesintäkuvaa jaetaan julkisesti, tulee olla maininta, että kuvaukselle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa rauhoitettuja lintuja koskevista rauhoitusmääräyksistä. Samassa yhteydessä on ilmoitettava tämän päätöksen diaarinumero VARELY/586/2025.

- 7 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 8 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 9 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 10 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 11 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 12 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/586/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä 1) kameroiden asennus- ja purkuajankohdat ja kameroiden sijainnit sekä 2) mahdollisten huoltotöiden tarve sekä huoltotöiden kesto ja ajankohdat. Raportin toimittamisen yhteydessä tulee lisäksi 3) antaa yhteenveto kuvamateriaalin alustavista tuloksista, kuten mahdollisista pesinnän keskeytymisen syistä, saalistuspaineesta ja pesintätuloksesta, 4) arvioida kuvauksen vaikutusta kuvauksen kohteena olevien lintujen pesintään sekä 5) ilmoittaa pesineiden sääksien määrä sekä muut pesivät lintulajit.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa.

Kuvamateriaalin keräämisellä ja analysoimisella saadaan sekä sääksen perusbiologian tuntemuksen, että suojelutyön kannalta merkittävää tietoa lajista. Kuvauksen toteuttamisen avulla lisätään myös yleisön tietoisuutta kalasääskestä. Sääksen pesinnän lisäksi pesäkuvaaminen tuottaa uutta tietoa myös pesällä käyvien lukurengastettujen lintujen liikkeistä. Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajin pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseen tutkimus- ja suojelukäyttöön ei ole saatavilla, eikä kameraseurannan ole aiempien vuosien kokemusten perusteella havaittu häiritsevän sääksien tai muiden lintulajien pesintää. Kuvauksella ei heikennetä sääksen tai muiden lintulajien suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista, sillä kuvaamisella ei ole sallittua häiritä pesintää.

Lintudirektiivin 10 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelat 1, 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Kamerate tulee asentaa pesille ennen pesimäkauden alkua, jotta toimenpiteet eivät häiritse lintujen pesintää ja kuvaus saadaan aloitettua suunnitellusti. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Saija Porramo ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Pirkanmaan ELY-keskus kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Sisä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi

Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi

Ikaalinen kanslia@ikaalinen.fi

Pomarkku kirjaamo@pomarkku.fi

Pori kirjaamo@pori.fi

Kankaanpää kankaanpaan.kaupunki@kankaanpaa.fi

Mynämäki kunta@mynamaki.fi

SLL Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry. pirkanmaa@sll.fi

Satakunnan luonnonsuojelupiiri satakunta@sll.fi

Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi

Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys ry (PiLY) pily@pily.fi

Porin lintutieteellinen yhdistys ply@satakunnanlinnut.fi

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry (TLY) suojelu@tly.fi

Tapiola Pirkanmaa-Keski-Suomi ry info@tapiolary.com

Tapiola Varsinais-Suomi—Satakunnan ry info@tapiolary.com

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/586/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/586/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Porramo Saija 11.03.2025 07:15

Ratkaisija Aalto Tapio 11.03.2025 07:17

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.